

OBSAH:

1. VYHODNOCENÍ ČINNOSTI KNIHOVNY	2
2. SLUŽBY UŽIVATELŮM.....	5
3. SLUŽBY KNIHOVNÁM, REGIONÁLNÍ FUNKCE	8
3.1. PORADENSKÁ A KONZULTAČNÍ ČINNOST	8
3.2. KOORDINAČNÍ ČINNOST	9
3.3. SBĚR A VYHODNOCOVÁNÍ DAT O KNIHOVNÁCH	9
3.4. VZDĚLÁVACÍ ČINNOST	11
3.5. INTERNETIZACE VEŘEJNÝCH KNIHOVEN MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE.....	11
4. DOPLŇOVÁNÍ, UCHOVÁVÁNÍ A OCHRANA KNIHOVNÍHO FONDU	12
4.1. DOPLŇOVÁNÍ KNIHOVNÍHO FONDU	12
4.2. UCHOVÁVÁNÍ KNIHOVNÍHO FONDU, REVIZE	14
5. TVORBA BIBLIOGRAFICKÝCH A DOKUMENTAČNÍCH ZÁZNAMŮ.....	15
5.1. ZPRACOVÁNÍ KNIHOVNÍHO FONDU.....	15
5.2. TVORBA BIBLIOGRAFICKÝCH ZÁZNAMŮ.....	16
5.3. ZÁZNAMY PRO ČESKOU NÁRODNÍ BIBLIOGRAFIÍ A SOUBORNÉ KATALOGY	16
6. AUTOMATIZACE.....	16
7. ÚČAST NA ROZVOJOVÝCH PROGRAMECH.....	17
8. VYDANÉ PUBLIKACE	18
9. VÝBĚR ČLÁNKŮ O KNIHOVNĚ.....	19
10. ČLENSTVÍ KNIHOVNY, ÚČAST V PORADNÍCH ORGÁNECH.....	20
10.1. ČLENSTVÍ KNIHOVNY	20
10.2. ÚČAST ODBORNÍKŮ MSVK V PORADNÍCH ORGÁNECH	20
11. VNĚJŠÍ VZTAHY	20
12. ORGANIZACE A ŘÍZENÍ MSVK.....	21
13. PERSONÁLNÍ SITUACE, VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ	21
13.1. SEZNAM PRACOVNÍKŮ MSVK.....	21
14. SPONZOŘI MSVK A DÁRCI V ROCE 2004.....	23
15. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM	24
16. DOTACE, NÁKLADY, VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	24
16.1. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ.....	24
16.2. PŘIJATÉ PROVOZNÍ DOTACE.....	24
17. MZDOVÉ NÁKLADY A ZAMĚSTNANCI, PRŮMĚRNÝ PLAT	26

PŘÍLOHY:

PŘÍLOHA Č. 1: STATISTICKÉ UKAZATELE ČINNOSTI MSVK V ROCE 2004

PŘÍLOHA Č. 2: PŘEHLED VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ ODDĚLENÍ SLUŽEB KNIHOVNÁM V ROCE 2004

PŘÍLOHA Č. 3: PŘEHLED POVĚŘENÝCH KNIHOVEN

1. Vyhodnocení činnosti knihovny

Hlavní událostí roku 2004 byla pro Moravskoslezskou vědeckou knihovnu v Ostravě, příspěvkovou organizaci **mezinárodní veřejná soutěž o návrh na zpracování urbanistického, architektonického, technického a provozního řešení novostavby knihovny**, která byla vyhlášena Moravskoslezským krajem k 30. 6. 2004. Porota byla jmenována ve složení prof. Ing. arch. Miroslav Masák, Ing. Jiří Carbol (náměstek hejtmána), Ing. Zbyněk Stanjura (člen rady kraje), PhDr. Jaroslava Wenigerová (náměstkyně hejtmána), Ing. Martin Svoboda, doc. Ing. arch. Milan Stehlík, Ing. arch. Zdeněk Jiran, Ing. arch. Milena Vitoulová, Ing. Lea Prchalová. Přezkušovatelem soutěžních návrhů byl Ing. arch. Kamil Mojžíšek z Útvaru hlavního architekta města Ostravy, odborný znalec PhDr. Ladislav Kurka, sekretářem soutěže Ing. Jiří Janča z odboru investic krajského úřadu. O podklady se přihlásilo 83 zájemců z České republiky i zahraničí, např. z Irska, Nizozemí a Velké Británie, cizinci však nakonec nesoutěžili. K 15. 9. 2004, kdy bylo přijímání návrhů uzavřeno, se sešlo 43 soutěžních návrhů, z nichž však bohužel 12 nevyhovělo z důvodů porušení anonymity nebo nedodržení závazných ukazatelů stavebního programu. 31 soutěžních návrhů bylo ve dnech 4. – 6. 10. 2004 hodnoceno podle následujících hledisek:

- splnění stavebního programu,
- kvalita provozního řešení,
- kvalita vnitřních prostor,
- technické řešení stavby a výše investičních nákladů,
- hospodárnost budoucího provozu,
- kvalita architektonické koncepce.

Vítězným návrhem se stala dominantní mírně převýšená krychle, která symbolizuje pevnou schránku vědění společnosti, autorů KUBA & PILAŘ architekti.

Jelikož se jedná o budovu s 8 nadzemními a 2 suterénními podlažními a stavební program byl koncipován pro 3 nadzemní a 2 podzemní podlaží, byly v závěru roku do studie zapracovány úpravy, které zjednodušily navrhované provozní vazby a přizpůsobily uživatelské prostory zadání.

Všechny soutěžní návrhy byly vystaveny v Galerii výtvarného umění v Ostravě od 19. října do 7. listopadu. 3. listopadu proběhla za hojné účasti veřejnosti beseda s architektky jako doprovodná akce výstavy.

Charakteristické pro knihovnictví Moravskoslezského kraje bylo, že neuplynul jediný týden, kdy by nebyla věnována pozornost **internetizaci knihoven**, ať již oddělením služeb knihovnám (viz 3.5.) nebo přímo ředitelkou. Jednalo se o četné konzultace, přesvědčování, dotazníkový průzkum a průběžné vyhodnocování stavu. Za státní prostředky bylo zajištěno připojení a úhrada provozu (celkem na 3 roky), připojovaná knihovna musela zajistit techniku. Přes řadu komplikací provázejících někdy nekoordinované aktivity Ministerstva informatiky a Českého Telecomu se podařilo dosáhnout stavu, kdy pouze 90 místních a obecních knihoven, příp. jejich poboček není k internetu připojeno. U těchto případů se jedná okrajově o knihovny, které jsou v rekonstrukci či čekají na přestěhování, ale také o případy, v nichž starosta odmítl internet, např. o Hrabyni, Darkovice, Vřesinu, Závadu. Většinu nepřipojených knihoven zastupují obce, které váhají, poněvadž nemají volný počítač nebo se domnívají, že internet nebude využit. Jedná se zejména o Bruntálsko s 19 nepřipojenými knihovnami. Praxe však naštěstí prokazuje, že i ve velmi malých obcích dochází díky internetu v místní knihovně k oživení zájmu občanů o četbu (tedy nejen o nabídku internetového přístupu). MSVK proto požádala o podporu při zřizování veřejných internetových stanic

v knihovnách odbor informatiky krajského úřadu. Došlo k dohodě a k zahrnutí vybraných knihoven do pilotního projektu Komunikační infrastruktura informačních systémů veřejné správy. Projekt se uchází o podporu financování z evropských strukturálních fondů a zajistil by knihovnám kromě připojení také vybavení výpočetní technikou. (Samozřejmým předpokladem je však zájem místní samosprávy.)

Přes mimořádné aktivity běžel provoz krajské knihovny svým tempem, které bylo silně zkomplikováno nedostatečným provozním příspěvkem na nákup knihovního fondu (viz 4.). K příslibu posílení příspěvku došlo až ve 4. čtvrtletí, a tak nabývalo pracovní tempo v odděleních doplňování i zpracování knihovního fondu se vzrůstajícím datem na hektičnosti.

S netrpělivostí očekávaný upgrade automatizovaného knihovnického systému T Series na verzi 309 proběhl úspěšně a bez omezení běžného provozu knihovny a přinesl zlepšení ve službách čtenářům i pro knihovníky, např. možnost e-mailového připomínání konce výpůjční lhůty, pružnější obsluhu upomínek, nové menu pro OPAC.

Zpřístupňování vzdálených elektronických zdrojů nebylo v roce 2004 oproti očekávání příliš redukováno, protože se MSVK podařilo zapojit do 5 konsorciálních projektů, které uspěly v programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy 1N „Informační infrastruktura výzkumu“ a uživatelé mohli čerpat z kvalitní nabídky informačních zdrojů, např. ze statistických databází Intra and – Extra - EU Trade Statistics, International Statistical Yearbook, International Trade by Commodity Statistics, OECD Statistical Compendium, Eurostat Statistic CD, dále z plnotextové databáze pro mikroekonomiku ExpressExec, multioborové citační databáze Web of Science, Wilson Select Plus a EBSCO z oblastí humanitních, společenských, sociálních a ekonomických věd, zází pro techniku a aplikované přírodní vědy - Wiley Interscience, ScienceDirect.

Statistické ukazatele charakterizující výkony krajské knihovny jsou uvedeny v příloze č. 1. Meziroční návštěvnost knihovny vzrostla o 7.657 uživatelů, průměrná denní návštěvnost v pracovních dnech činila 800 osob, o sobotách 173. Návštěvnost webových stránek MSVK dosáhla za rok 2004 cca 110.000 vstupů. Nejčastěji byly stránky využívány za účelem vyhledávání v elektronickém katalogu. K jejich vysoké návštěvnosti však dle ohlasů také přispívala pilně doplňovaná bibliografická databáze se 4.000 záznamy o literatuře vydávané o Ostravsku od nejstarších dob po současnost.

[Http://www.svkos.cz/eknihovna/eostrava.html](http://www.svkos.cz/eknihovna/eostrava.html)

Zaměstnanci Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě, příspěvkové organizace se v uplynulém roce snažili, aby nepohodlí způsobené uživatelům stísněnými prostory vynahradili rostoucí nabídkou dokumentů, moderními službami i osobní vstřícností. Doufejme, že se tento záměr zdařil.

L. Prchalová



Obr. č. 1: Vítězný návrh autorů akad. arch. Ladislava Kuby a Ing. M. A. Tomáše Pilaře se spoluautory Lukrécie Lachmanovou a Janem Kratochvílem



Obr. č. 2: Návštěva výstavy soutěžních návrhů novostavby MSVK v Galerii výtvarného umění v Ostravě v říjnu 2004.

2. Služby uživatelům

Trvale rostoucí počet nově zpracovávaných i digitalizovaných starých záznamů v on-line katalogu a možnost internetového prověřování dostupnosti knih a periodik se projevila v dalším nárůstu procenta uspokojených požadavků, a to na 90,2 %. Zajímavý je nárůst výpůjček seriálů, jak u prezenčních, tak absenčních výpůjček. Přitom prezenční výpůjčka běžného ročníku periodik, která jsou ve volném výběru, není statisticky sledována.

Pokles výpůjček zvukových záznamů hudebních nahrávek vyplývá ze skutečnosti, že příslušná CD nebyla několik let z finančních důvodů nakupována. Výpůjčky zvukových záznamů jazykových kurzů stouply proti roku 2001 postupně na čtyřnásobek.

Tabulka č. 1: Výpůjčky bez MVS v letech 2001 – 2004

Ukazatel	Rok 2001	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004
Celkové výpůjčky	426 083	429 937	425 224	418 784
Absenční	287 227	290 490	297 712	291 774
Monografie,kartog.dok.,hudebniny	254 928	256 704	277 266	269 984
Seriály	8 336	8 288	8 949	11 871
Bez firemních	8 168	7 999	8 449	11 361
Firemní literatura	1 721	1 890	1 828	1 444
Normy	13 575	15 098	359	0
Patenty	893	1 062	1 269	1 207
Zvukové záznamy hudeb. nahrávek	6 640	5 248	4 935	2 395
Zvukové záznamy jazyk. kurzů	402	1 016	1 151	1 559
Prezenční	138 856	139 447	127 512	127 010
Monografie,kartog.dok.,hudebniny	25 188	22 010	21 897	22 287
Seriály	45 626	38 389	34 452	39 665
Bez firemních	45 061	37 761	33 094	38 676
Firemní literatura	29 796	28 303	29 521	26 055
Normy	14 789	18 588	11 953	11 783
Patenty	23 457	32 157	29 689	27 220
% uspokojených požad. (mimo MVS)	85,7	87,9	90,5	92,2
Na OSČ	81,6	83,5	87,5	90,2
Na OSF	97,4	99,1	99,2	99,1

U cirkulační služby pro lékaře a zdravotnická zařízení došlo opět k poklesu zájemců i počtu objednávek 39 titulů cirkulujících periodik. (V roce 2001 odebíralo službu 54 zdravotnických zařízení i jednotlivců, jejich počet klesl v roce 2004 na 44.) Cirkulační služba technických periodik byla poskytována pro 12 zájemců, kteří sledovali 46 titulů. Relativně nízký počet účastníků cirkulace však nevypovídá v úplnosti o rozsahu služby, neboť v jejím rámci bylo osobně či poštou poskytnuto 7.915 čísel periodik.

Tabulka č. 2: Meziknihovní výpůjční služba v letech 2001 – 2004

Ukazatel	Rok 2001	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004
OSČ výpůjčky jiným knihovnám	16 987	16 100	14 186	13 270
Cirkulace	10 437	9 602	8 553	7 915
MVS	6 550	6 498	5 633	5 355
OSČ výpůjčky z jiných knihoven	648	1 196	968	1 964
MMVS jiným knihovnám	511	317	143	126
MMVS z jiných knihoven	59	27	81	39
OSF výpůjčky jiným knihovnám	5 590	4 998	4 355	4 190
Cirkulace	5 521	4 951	4 353	4 178
MVS	69	47	2	12

Tabulka č. 3: Charakteristika rešerší v letech 2000 - 2004

Charakteristika	Rok 2000	Rok 2001	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004
Společenské vědy	52	51	75	53	72
Ekonomie	25	6	40	46	34
Přírodní vědy	12	5	14	6	6
Život. prostředí, medicína	29	28	18	17	31
Technika	26	33	35	15	20
Umění	33	24	25	26	29
Celkem	177	167	207	163	192

Oborové rozložení zpracovávaných rešerší nijak významně nekolísalo, dlouhodobě výrazně převládá zájem o rešerše ze společenských věd.

Poradenství při vyhledávání v elektronických informačních zdrojích představovalo také v loňském roce samozřejmou součást činnosti v multimediální studovně. Na všech pracovištích poskytujících služby stoupla poradenská a konzultační činnost, naopak základní informace poskytované pracovištěm poradny mají v posledních třech letech sestupný trend – možná odráží vyšší informační vyspělost uživatelů knihovny.

Tabulka č. 4: Informační činnost v letech 2000 - 2004

	Rok 2000	Rok 2001	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004
Základní informace - OSČ	29 295	23 376	30 126	26 446	25 309
Obsáhlé informace, konzultace OSČ	1 211	1 305	1 442	1 638	2 232
Základní informace - OSF	746	827	698	774	508
Obsáhlé informace, konzultace OSF	39	26	39	34	49
Základní informace - OB	433	1 336	1 066	1 417	1 765
Obsáhlé informace, konzultace OB	2 628	2 928	4 617	4 025	4 679

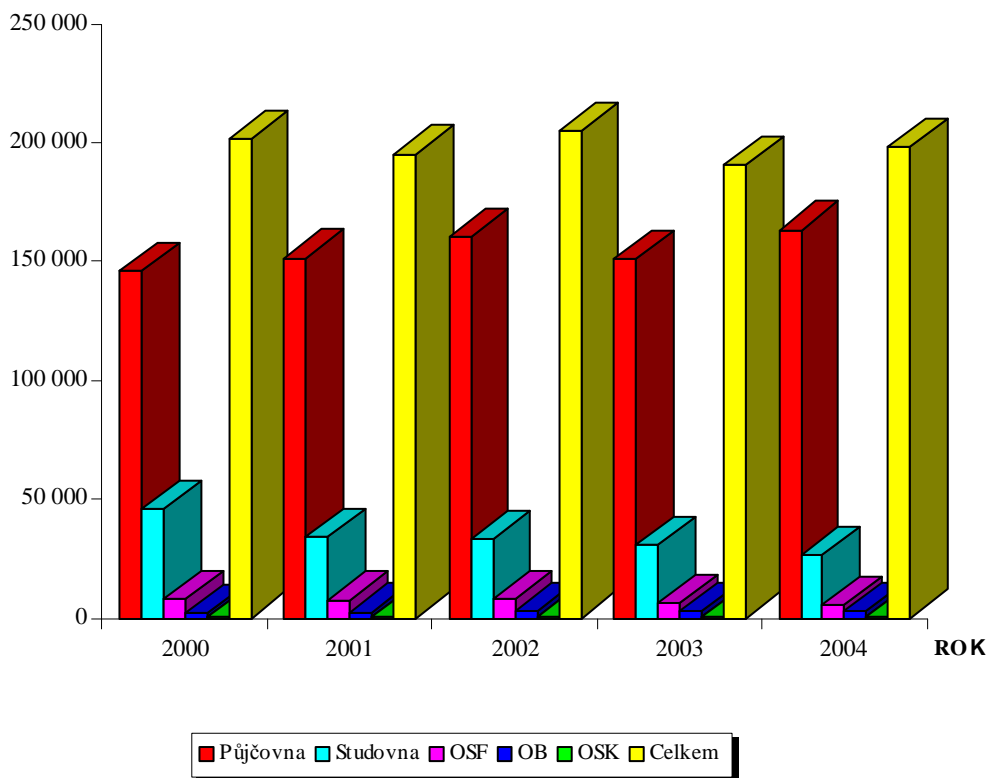


Obr. č. 3: Oddělení služeb čtenářům – půjčovna



Obr. č. 4: Multimediální studovna v oddělení bibliografie

Graf č. 1: Návštěvnost v letech 2000 - 2004



Návštěvnost v uplynulých 5 letech kolísala na hranici 200.000 uživatelů knihovny. Do této položky nejsou zahrnuty počty frekventantů knihovnických kurzů ani knihovnic, které navštívily OSK z jiných důvodů.

Z grafu je patrný výrazný pokles návštěvnosti OSF, což lze vysvětlit především tím, že nebyl několik let z finančních důvodů aktualizován fond hudebních nahrávek.

Naopak multimediální studovna OB se těší stále většímu zájmu. Dříve nesledovaná návštěvnost www stránek knihovny činila v roce 2004 cca 110.000 vstupů, tj. 300 denně. I když MSVK navštívilo v loňském roce 8 středních škol z Ostravy a 2 mimoostravské, byl celkový počet exkurzí 27 se 766 účastníky neuspokojivě nízký. (Nabídka MSVK byla přitom mj. prezentována na poradě ředitelů středních škol Moravskoslezského kraje.)

3. Služby knihovnám, regionální funkce

Ve spolupráci s 15 pověřenými knihovnami Moravskoslezského kraje byl zajišťován výkon regionálních funkcí dle § 11 knihovního zákona a dalších souvisejících legislativních dokumentů. Seznam pověřených knihoven a počty obsluhovaných knihoven – viz příloha č. 3.

3.1. Poradenská a konzultační činnost

Pracovnicemi OSK bylo poskytnuto 244 základních a 150 obsáhlých odborných konzultací. Bylo zpracováno 27 písemných metodických doporučení a analýz. Pro potřeby nadřízených a spolupracujících institucí byly zpracovány a připomínkovány mnohé materiály (např. stanovisko MSVK ke Standardům VKIS, návrhy na cenu Knihovna roku 2004 atp.).

V průběhu roku 2004 bylo provedeno 28 metodických návštěv (v rámci výkonu regionálních funkcí a na požádání knihoven).

V roce 2004 bylo 5 pracovníků MSVK pověřeno Ministerstvem kultury kontrolou projektů VISK 3 v knihovnách bývalých okresních měst. Byly vykonány 4 kontroly projektů z roku 2003 s uspokojivým výsledkem.

Stále více se rozšiřovala spolupráce se specializovanými knihovnami (muzejní, galerijní aj.) především v oblasti odborných konzultací k základům knihovnické techniky (vedení přírůstového seznamu, revizí, automatizace knihoven). Jednalo se např. o Knihovnu Galerie výtvarného umění v Ostravě.

Na žádost vedení knihovny Krajského soudu v Ostravě (administrativní knihovny) byla uspořádána informativní porada pro pracovníky knihoven okresních soudů bývalého Severomoravského kraje. Pracovníkům byly předány informace o legislativních změnách v knihovnictví a službách MSVK, zvláště OSK.

3.2. Koordinační činnost

K zajištění koordinace postupů v jednotlivých oblastech organizace a řízení knihoven, ekonomiky a hospodaření knihoven, statistického sledování činností knihoven, doplňování a zpracování fondů, automatizace knihoven, koordinačních postupů v oblasti regionálních funkcí atp. byly svolány 3 porady ředitelů a vedoucích pracovníků pověřených knihoven Moravskoslezského kraje.

V průběhu roku byl pro pověřené knihovny zpracován metodický pokyn, který obsahoval nejnovější informace týkající se výkonu RF.

3.3. Sběr a vyhodnocování dat o knihovnách

Průběžně byly sledovány a aktualizovány informace o knihovnách a informačních pracovištích Moravskoslezského kraje. Byla započata práce na tvorbě databáze knihoven Moravskoslezského kraje v programu MS Access. Nadále byly aktualizovány adresáře muzejních, archivních a galerijních knihoven, administrativních, zámeckých, lékařských a vysokoškolských knihoven a vytvářeny adresáře knihoven na středních školách a odborných učilištích v kraji. Data o činnosti veřejných knihoven byla shromažďována a sumarizována pomocí programu STAT-EXCEL, dodávaného SVK Hradec Králové. Na základě statistických sumářů a komentářů k nim za rok 2003 byl zpracován a do knihoven kraje expedován Rozbor činnosti veřejných knihoven Moravskoslezského kraje.

Za období roku 2003 byla zpracována a vystavena na www stránkách Roční zpráva hodnocení výkonu regionálních funkcí v Moravskoslezském kraji, která byla odeslána na Ministerstvo kultury a do NK ČR. V termínu stanoveném Ministerstvem kultury byly sumarizovány statistické výkazy výkonu regionálních funkcí za I. pololetí roku 2004 vč. komentáře.



**Obr. č. 5, 6, 7: Porada ředitelky a vedoucích pověřených knihoven, 1. 11. 2004 v MSVK.
(Foto: René Lossmann)**

3.4. Vzdělávací činnost

OSK v průběhu roku 2004 zajistilo a zorganizovalo 36 vzdělávacích akcí - viz příloha č. 2.

Na poradě ředitelů středních škol Moravskoslezského kraje byly prezentovány služby MSVK a nabídnuta spolupráce knihovnám škol. Pro knihovny středních škol byly uskutečněny kurzy základní knihovnické techniky včetně exkurzí do knihoven Janáčkovy konzervatoře a Střední průmyslové školy na Kratochvílově ulici v Ostravě. Informace o odborné pomoci OSK tak vešla do povědomí ředitelů škol a očekáváme zlepšení komunikace a spolupráce s dalšími školními knihovnami.

Pro frekventanty rekvalifikačního kurzu byly zajištěny 2 exkurze a pro účastníky školení školních knihovníků další 2 exkurze.

Byla zajištěna praxe pro 3 studentky VOŠ a 1 studenta Slezské univerzity v Opavě.

V průběhu roku byla navázána spolupráce s Multikulturním centrem v Praze, z níž vyplynula pomoc MSVK při organizaci semináře, který se konal v Knihovně města Ostravy.

OSK se ve spolupráci s Knihovnou města Ostravy podílelo na organizaci akce Den s Britským centrem.

Pro knihovny regionu Bruntál bylo zajištěno ve spolupráci s RKC Bruntál jednodenní školení AKS KP-win.

3.5. Internetizace veřejných knihoven Moravskoslezského kraje

V březnu byl proveden průzkum stavu internetizace knihoven v kraji ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Ministerstvem informatiky. OSK rozeslalo pověřeným knihovnám informativní dopisy, dotazníky a byl proveden sběr a vyhodnocení dat.

V červnu byl knihovnám zaslán další informativní dopis Ministerstva kultury o možnosti napojení knihovny prostřednictvím komunikační infrastruktury veřejné správy, a tím získání tříletého přístupu k internetu zdarma (úhrada měsíčních paušálních poplatků hrazena Ministerstvem informatiky).

Ve spolupráci s Ministerstvem kultury byl knihovnám rozeslán informativní dopis o nutnosti dodržení § 4, odst.1, 2, 4 knihovního zákona o bezplatném přístupu veřejnosti k této službě. Byla zodpovězena řada dotazů obecních úřadů k této problematice a na jejich základě byl zpracován vzorový provozní řád o pravidlech přístupu k internetu zřízenému ze státní dotace.

V průběhu roku probíhalo postupné připojování knihoven v rámci pilotního projektu Ministerstva informatiky. OSK navázalo spolupráci se zástupcem firmy Český Telecom a podílelo se na koordinaci tohoto projektu. Byly osloveny mnohé obecní úřady a na základě osobního jednání došlo k připojení dalších knihoven.

V lednu, březnu a červenci byl zjišťován aktuální stav internetizovaných knihoven v rámci jednotlivých mikroregionů. O stavu připojených a nepřipojených knihoven byly zasílány nejruznější přehledy, tabulky, grafy a seznamy do NK ČR, Českého Telecomu, na Ministerstvo informatiky, Moravskoslezský kraj a do časopisu IKAROS.

4. Doplnování, uchování a ochrana knihovního fondu

4.1. Doplnování knihovního fondu

Doplnování knihovního fondu bylo negativně ovlivněno nedostatečným příspěvkem na činnost knihovny, který způsobil mimořádnou redukci nákupu literatury trvající od druhé půle května do září, kdy bylo zřizovatelem přislíbeno navýšení financí. Přesto celková částka použitá na nákup knihovního fondu činící 4,085.000 Kč nedosáhla výše z roku 2003 (4,113.000 Kč). Mimořádné úsilí pracovníků oddělení akvizice knihovního fondu v závěru roku, při němž však nebylo zanedbáno prověřování pořizovaného fondu na duplicitu ve fondu MSVK, umožnilo zmírnit dopad nerovnoměrného financování. Nicméně celkový přírůstek monografií (naučné literatury i beletrie) byl o 2.406 jednotek nižší než v roce 2003. Skutečný rozdíl v doplnování bude o cca 1.000 knihovních jednotek příznivější, neboť tyto publikace pořizené v druhé půli prosince již případnou do přírůstku roku 2005.

Tabulka č. 5: Nákup monografií v jednotlivých čtvrtletích roku 2004

Rok 2004	Počet monografií
1. čtvrtletí	1 538
2. čtvrtletí	1 060
3. čtvrtletí	1 069
4. čtvrtletí	4 035

Darem získala MSVK 2.902 českých a 539 zahraničních publikací, z čehož 165 knih poskytl Goethe-Institut v Praze.

Při akvizici tuzemských publikací byla kromě edičních plánů vydavatelství, nabídkových seznamů či oznámení vydavatelů pravidelně sledována periodika *Knihy* : týdeník pro orientaci na knižním trhu, *O. K.* : ohlášené knihy, dále *Knihní novinky*.

Zahraniční literatura byla vybírána z edičních plánů významných zahraničních nakladatelství, např. Elsevier, Marcel Dekker, Thomson & Gale, Springer, Taylor & Francis, Cambridge University Press, McGraw-Hill, Sage, Routledge, Europa Publications.

Tabulka č. 6: Přehled neperiodických tuzemských publikací získaných povinným výtiskem a darem

Získáno	Rok 2001	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004
Povinným výtiskem	4 043	4 068	1 246	1 157
Darem	567	1 154	3 159	3 441

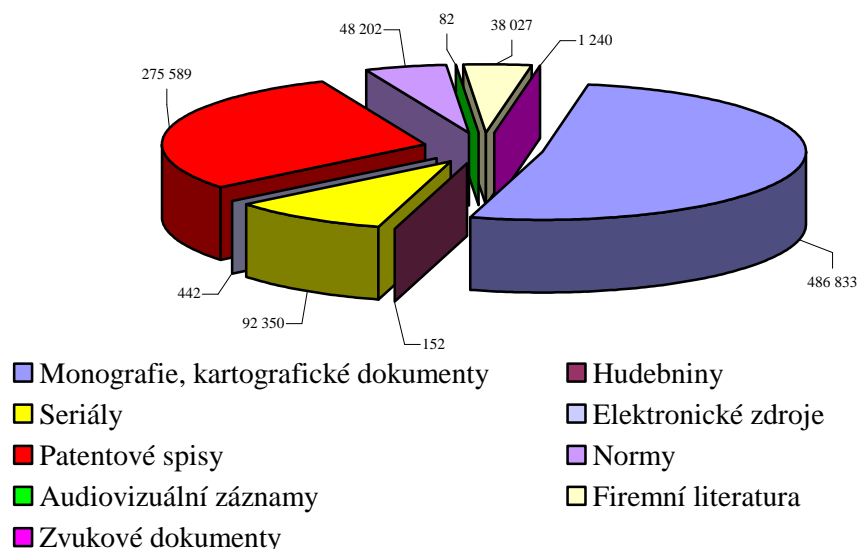
V rámci regionálního povinného výtisku bylo do MSVK dodáno 1.157 publikací. (Nevyřízeno zůstalo 20 urgencí na 22 knih.) Celkem bylo připraveno 194 objednávek na 965 titulů.

V aktualizovaném adresáři vydavatelů působících v Moravskoslezském kraji bylo evidováno 375 subjektů.

Meziroční přírůstek tuzemských seriálů byl o 310 jednotek vyšší. Kategorie ostatních seriálů byla rozšířena o tzv. pokračující elektronické zdroje, konkrétně výroční zprávy, zprávy o činnosti a ročenky (viz 5.1.). Zmíněné dokumenty týkající se jedné instituce nalezne uživatel v OSF. Mají-li širší záběr, jsou k dispozici v půjčovně seriálů.

Normy a firemní literatura byly doplňovány v obvyklém rozsahu. Nezvyklý přírůstek patentových spisů 4.535 jednotek vznikl doplněním knihovního fondu o kopie neúplných, poškozených a chybějících patentových spisů v počtu 2.310 jednotek klasifikace dvě a novější. Patentové spisy také způsobily zcela minimální nárůst stavu knihovního fondu o 1.049 jednotek. Tato anomálie je dána úbytkem 20.275 neúplných, poškozených a chybějících nejstarších patentových spisů C1 1. MSVK zamítla jejich kopírování z důvodu minimálních požadavků na tyto dokumenty.

Graf č. 2: Struktura knihovního fondu k 31. 12. 2004



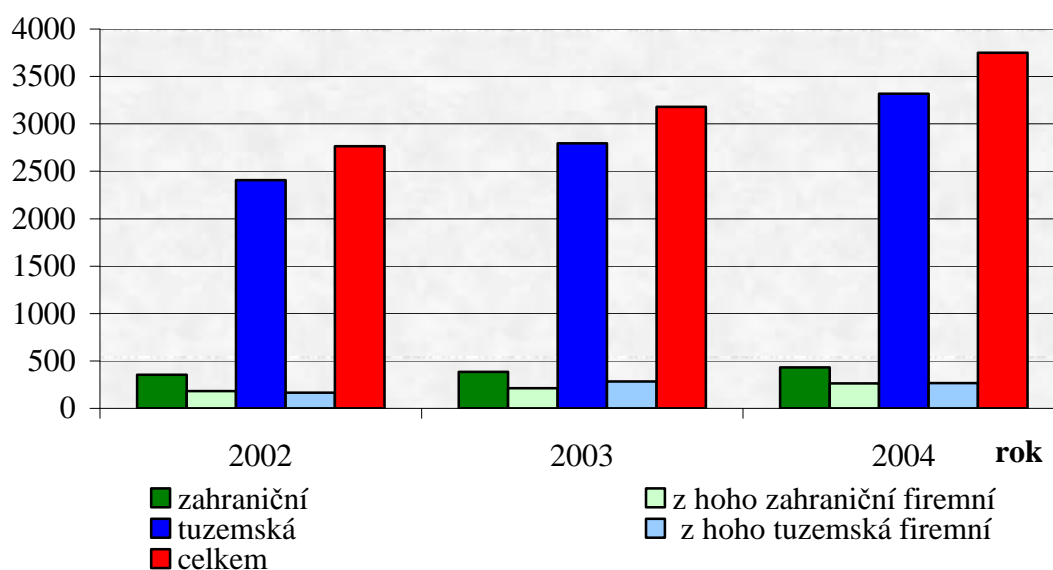
Do knihovny docházelo 3.052 titulů tuzemských nefiremních periodik. Během roku 2004 bylo zaevidováno 52.391 čísel, vyhotoveno 462 objednávek na nové tituly. Chybějící čísla bylo nutno urgovat v 1.002 případech.

Meziroční nárůst v počtu průběžně docházejících českých časopisů a novin o 540 vyplynul z důslednějšího plnění povinného výtisku zejména při dodávání regionálních zpravodajů. Byla zjištěna také nepřesnost užívaného software, která způsobila mírné zkrácení počtu docházejících periodik v minulých letech.

Firemní periodika byla odebírána v počtu 530 titulů, z toho 267 tuzemských a 263 zahraničních, přičemž nově bylo získáno 140 titulů, z toho 86 tuzemských a 54 zahraničních.

Graf č. 3: Počet titulů periodik docházejících do MSVK v letech 2002 – 2004

počet



4.2. Uchovávání knihovního fondu, revize

Průběžná revize byla realizována v rozsahu 91.038 jednotek, tj. 15,7 % z fondu monografií, kartografických dokumentů, seriálů a elektronických zdrojů (bez speciálních fondů). Souběžně probíhala dle zvyklostí superrevize ztrát z revidovaného knihovního fondu. Byly vyhotoveny protokoly o revizi signatury H - .

Z knihovního fondu MSVK bylo mj. odepsáno celkem 352 publikací ztracených čtenáři, které byly nahrazeny kopiemi nebo jinými tituly.

Katalogizační lístky odepsaných publikací byly vyřazeny ze všech čtenářských katalogů, odpis byl zaznamenán v přírůstkovém lístkovém nebo svazkovém seznamu, v místním seznamu a generálním katalogu. U novějších publikací zpracovaných v T Series (s přírůstkovými čísly 264...) byl odpis proveden v pomocné bázi TINVYR.

V roce 2004 byla dokončena poprvé prováděná kompletní revize patentových spisů.

Normy byly revidovány a OSF sledovalo průběžně jejich platnost dle Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

Pro vazbu bylo připraveno 2.624 knihovních jednotek seriálů a 241 knih, tj. o 327 dokumentů více než v předchozím roce. Přesto se stále jedná o zcela nedostatečný počet způsobený finančními důvody. Zejména u časopisů dochází k poškozování a ztrátám, nejsou-li pevně svázané.

5. Tvorba bibliografických a dokumentačních záznamů

5.1. Zpracování knihovního fondu

Zpracování monografických publikací kopírovalo nerovnoměrnosti v přísunu nové literatury. Dočasně nevyužitá pracovní kapacita byla nasazována především k retrospektivnímu zpracování knihovního fondu.

Novinkou při zpracování monografické literatury bylo přiřazování skupin Konspektu s dlouhodobým záměrem získat rychlejší a s jinými knihovnami srovnatelný přehled o doplňování fondu dle oborů. OZK připravilo vlastní pomocnou převodní tabulku. V listopadu proběhlo porovnání nové verze autoritních skupin Konspektu z Národní knihovny s dosavadní verzí dodanou Ústavem výpočetní techniky Univerzity Karlovy v roce 2003. Byly upraveny rozdíly a v prosinci dle dalších pokynů NK ČR přidány doplňky.

V roce 2004 ukončila MSVK budování posledních čtenářských lístkových katalogů. Předmětový katalog byl zastaven po vřazení posledních lístků produkce z roku 2003 a jmenný katalog byl zastaven k 31. 12. 2004. Uvolněná pracovní kapacita byla využívána pro retrospektivní konverze záznamů.

V roce 2004 pokračovala průběžná retrospektivní konverze do roku 1978, převádění předmětových hesel na výrazy řízeného slovníku se posunulo do roku 1983. S připočtením žádané monografické literatury z dřívějšího období bylo převedeno do on-line katalogu 18.400 záznamů.

Pokračovaly práce na sdílení jmenných a harmonizaci věcných autorit. Z Národní knihovny bylo importováno do lokální báze elektronického katalogu MSVK 8.633 jmenných autorit a do báze národních jmenných autorit NK ČR bylo exportováno 320 záznamů. Bylo docíleno dokončení prověřování osobních jmen (jmen původců a osobností) v přístupovém rejstříku on-line katalogu MSVK. Díky ukončení harmonizace personálních autorit bylo možno zahájit opravy již „definitivních“ autoritních záhlaví (resp. celých záznamů), které NK ČR z jakýchkoli důvodů opravila. Dále bylo započato se systematickým stahováním a harmonizací záhlaví pro korporace. Jako uživatel T Series stahovala MSVK záznamy prostřednictvím webové gateway přes protokol Z39.50. Brána však nebyla průchozí pro import všech záznamů a ani export a editace nebyl vždy v pořádku. Práce se tím zpomalovaly, a proto byla distributorem T Series v prosinci 2004 zpřístupněna nová brána - aplikace gateway Commander. Také přechod na novou bránu nebyl bez potíží a tato aplikace byla teprve doladována.

V harmonizaci věcných autorit bylo pokračováno na úsecích, které odpovídají koncepci řízeného slovníku MSVK.

Nezvyklou jednorázovou činností byla pro OZK kontrola a přepis záznamů ruských monografií na základě nových Doporučení pro přepis znaků azbuky a cyrilice.

Kromě katalogizovaných seriálů bylo vytvořeno 197 stručných provizorních záznamů periodických tiskovin, jejichž další existence a vydavatelská úprava byla nejistá. Definitivně bylo ukončeno vydávání 268 titulů.

Od května započalo v rámci rozšířeného pojetí pokračujících zdrojů zpracování ročenek, výročních zpráv a obdobných dokumentů v masce seriálů katalogu T Series. Postupně byla vytvořena koncepce linky zpracování a vymezen rozsah zpracovávaných dokumentů. Výroční zprávy a ročenky nevýrobních korporací jsou zpracovávány v OZK, ale zpřístupňovány v OSF spolu s ročenkami výrobních korporací a obchodních společností, které zpracovává OSF. Dokumenty nepojednávající o konkrétní korporaci jsou zpracovávány

i zpřístupňovány se seriály. OSF převedlo starší záznamy 236 výročních zpráv do on-line katalogu.

Integrační zdroje, které z důvodu popisu zůstaly v masce T Series pro monografie, byly nově v knihopisné poznámce doplňovány o údaje o počtu a druhu aktualizací.

Katalogizační záznamy firemní literatury zpracovávané dosud v CDS/ISIS byly průběžně vystavovány na <http://www.svkos.cz/eknihovna/efirmy.html>.

Tuzemské firemní seriály jsou v úplnosti zařazovány do knihovního fondu k trvalému uchování, zahraniční výběrově. Zbývající zahraniční periodika nejsou kompletována, ale jednotlivá čísla jsou k dispozici po dobu 5 let ve volném výběru ve studovně OSF a pak se vyřazují.

5.2. Tvorba bibliografických záznamů

OB vytvořilo 6.475 záznamů, přestože v roce 2004 absolvovalo změnu a zaučování na 3 pracovních místech.

Průběžně excerpovaly bibliografky pro potřeby národní bibliografie i lokální databázi cca 42 titulů seriálů vydávaných v Moravskoslezském kraji a jednorázové sborníky vysokých škol a institucí z regionu. Pro databázi s retrospektivními záznamy o Ostravě probíhalo zpracovávání dokumentů v Archivu města Ostravy a v MSVK, přičemž bylo do excerptce zahrnuto 65 titulů periodik. Snadná dostupnost fondu také umožnila vytvořit tak vysoký počet záznamů (2.710). Databáze retrospektivní regionální bibliografie o Ostravě je k dispozici na: <http://www.svkos.cz/eknihovna/eostrava.html>.

Tabulka č. 7: Tvorba bibliografických záznamů v letech 2001 – 2004

Celkový počet bibliografických záznamů	5 450	4 773	6 353	6 475
Z toho pro retrospektivní bibliografii	2 421	1 407	1 692	2 710
Z toho pro ČNB	1 574	1 373	1 672	1 471
Z toho na žádost uživatele	2 208	1 474	1 941	1 247

5.3. Záznamy pro Českou národní bibliografii a souborné katalogy

Ve dvoutýdenních lhůtách byly exportovány záznamy monografií pro souborný katalog ČR CASLIN a KKČK. Průběžně byly exportovány záznamy pro databázi národních jmenných autorit – viz 5.1.

Údaje v katalogu Národní lékařské knihovny a v souborném katalogu Virtuální polytechnické knihovny byly aktualizovány dle zvyklostí.

V závěru roku bylo při tvorbě průběžné článkové bibliografie experimentálně odzkoušeno přidělování skupin Konspektu a po odstranění nesrovnalostí na straně příjemce v NK ČR bylo zavedeno toto nové věcné pořádkání.

6. Automatizace

V automatizovaném knihovnickém systému T Series proběhl upgrade na verzi 309. Byl pořízen notebook, na který byl nainstalován systém T Series pod Win32 pro potřeby nákupu a revize oddělení akvizice knihovního fondu.

Do T Series byly zavedeny údaje pro Konspekt a byl naplněn validační soubor Znaky Konspektu.

Oddělení automatizace spolupracovalo s oddělením zpracování knihovního fondu na plnění projektu zabývajícím se kooperativní tvorbou a užíváním národních souborů

autorit v programu VISK 9. V této souvislosti byla aplikována nová brána gateway Commander a proběhlo odladění příslušného software.

V porovnání s plánem nebylo z finančních důvodů realizováno automatické prodlužování výpůjček přes internet, které MSVK nepovažovala za nezbytné.

V loňském roce proběhla instalace systému zálohování serverů v MSVK, zaručujícím zlepšení bezpečnosti ukládaných dat i užívaných programů.

Pro potřeby účtárny byl proveden upgrade systému Gemini, který zprůžnil elektronické bankovníctví.

Do systému Mzdy – evidenční listy - byla zavedena čeština, evidenční listy byly upravovány pro potřebu Správy sociálního zabezpečení. Mzdy firmy VEMA byly zprovozněny v síťové aplikaci.

Průběžně byl zajišťován rutinní provoz následujících agend:

- akvizice a zpracování monografické literatury,
- akvizice a zpracování firemní literatury,
- akvizice a zpracování seriálů,
- článkové bibliografie,
- výpůjčního protokolu,
- statistického sledování výkonů knihoven zřizovaných krajem, městy a obcemi v Moravskoslezském kraji,
- statistického sledování výkonů MSVK,
- ekonomických a účetních agend.

Oddělení automatizace sledovalo bezproblémový chod sítě Ultranet včetně aktualizace zařazovaných CD-ROM.

Aktualizace údajů systému PC Info umožňovala již druhým rokem pružnou aktuální evidenci výpočetní techniky a nainstalovaného softwaru.

Technicky byla zajišťována dle možností údržba výpočetní techniky a síťových zařízení včetně provozu školícího střediska. Technika byla částečně obnovována.

Administrátorsky byl zajišťován chod vnitřní a vnější části sítě včetně technických zařízení (server, firewall), byla zajišťována bezpečnost sítě.

Oddělení automatizace zajišťovalo také průběžnou aktualizaci www stránek.

7. Účast na rozvojových programech

MSVK usilovala o státní podporu financování vzdálených elektronických informačních zdrojů v rámci programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy 1N „Informační infrastruktura výzkumu“ a zapojila se do konsorciálních projektů. Úspěšné byly následující projekty:

- 1N04033 „Informační zdroje pro ekonomický výzkum“. Odpovědná osoba: Mgr. Bc. Oravová, Bc. Smékalová. Takto získala MSVK přístup k souboru statistických databází Intra and - Extra - EU Trade Statistics, International Statistical Yearbook, International Trade by Commodity Statistics, OECD Statistical Compendium, Eurostat Statistic CD. Dále byla pro uživatele MSVK zpřístupněna plnotextová databáze pro mikroekonomiku, faktografická databáze společnosti Economist Intelligence Unit a rozsáhlá databáze bibliografických záznamů a abstraktů světové ekonomické literatury.
- 1N04144 „Multilicence na vstup do Web of Knowledge“. Odpovědná osoba: PhDr. Hrazdilová. Projekt zajišťuje přístup do Web of Science, multioborové citační databáze společnosti ISI Web of Science obsahující bibliografické záznamy článků včetně abstraktů a citované reference z významných zahraničních periodik ze všech vědních oborů, a do databáze Journal Citation Reports seznamující s impakt faktory jednotlivých periodik.

- 1N04167 „OCLC FirstSearch Service“. Odpovědná osoba: PhDr. Svozilová. Podpora umožňuje ověřování katalogizačních záznamů vyhledávání literatury pro meziknihovní výpůjční služby ve světovém katalogu WorldCat se 49 miliony záznamy. Z projektu je dále financován přístup k databázím především z oblastí humanitních, společenských, sociálních a ekonomických věd Wilson Select Plus, ArticleFirst, PapersFirst, ProceedingsFirst.
- 1N04124 „Primární elektronické informační zdroje z oblasti technických a aplikovaných přírodních věd pro vědu a výzkum“. Odpovědná osoba: Ing. Tošenovská. V projektu byl zajištěn přístup k elektronickým verzím bibliografických záznamů i plným textům článků téměř 500 titulů odborných časopisů vydávaných nakladatelstvím Springer Verlag. Databáze pokrývá biologii, chemii, geologii, astronomii, medicínu, životní prostředí, techniku, právo i ekonomii. Další informační zdroj Wiley Interscience umožňuje přístup k plným textům 160 titulů časopisů nakladatelství Wiley z oblasti přírodních a společenských věd, techniky a lékařství. Databáze ScienceDirect, která je rovněž financována projektem, nabízí vědecké, technické a lékařské časopisy nakladatelství Elsevier.
- 1N04129 „Databáze EBSCO – zdroj vědeckých informací pro humanitní a společenské obory“. Odpovědná osoba: PhDr. Hrazdilová. Dotace zpřístupňuje plnotextové databáze Academic Search Premier a Business Source Premier - časopisecké články z oblasti převážně humanitních a společenských věd společnosti EBSCO Publishing.

Za podpory programu Ministerstva kultury Veřejné informační služby knihovnám VISK 8 byly v MSVK v roce 2004 poskytovány uživatelům informace z databází ČTK a plnotextové databáze článků z českých periodik Anopress.

Samostatně byly řešeny dva projekty programu ministerstva kultury VISK:

- „Vzdělávání pracovníků knihoven Moravskoslezského kraje v kurzech informační gramotnosti a aktualizace výukového centra“. Projekt programu Ministerstva kultury VISK 2. Řešitelka: Mgr. Švrčinová.
Z dotačních prostředků se uskutečnilo 26 kurzů informační gramotnosti v rozsahu 380 vyučovacích hodin pro 278 pracovníků knihoven. Došlo k nárůstu zájmů o kurzy ze strany malých knihoven – v roce 2003 se zúčastnilo 16 frekventantů, v roce 2004 již 37. Jednalo se např. o MK Albrechtický, MK Jakubčovice, MK Kujavy, MK Soběšovice, MK Vyšší Lhoty. Kromě knihoven městských a místních figurovaly mezi absolventy knihovnice muzejní, galerijní, univerzitní knihovny i knihovny Krajského soudu v Ostravě.
- „Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit“. Projekt programu Ministerstva kultury VISK 9. Řešitel: PhDr. Hrazdil. Dotace uhradila většinu nákladů na práce na národních autoritách, a to import 5.766 záznamů autorit a další činnosti (viz 5.1.).

Všechny samostatně řešené projekty a jejich výsledky jsou popsány v hodnotících zprávách, které jsou k dispozici ve spisovně knihovny.

8. Vydané publikace

- Slaninová, Milena. Rozbor činnosti veřejných knihoven Moravskoslezského kraje za rok 2003. 52 s. ISBN 80-7054-104-0.
- Moravskoslezský kraj v roce 2003 : souběžná regionální bibliografie. 235 s. ISBN 80-7054-105-9.

- Prchalová, Lea. Výroční zpráva 2003. 26 s. ISBN 80-7054-106-7.
- Prchalová, Lea. Koncepce rozvoje knihovnických a informačních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2004 – 2008. Ostrava : Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, 2004. Dostupné na: <http://www.svkos.cz/konc2008.doc>
- Tomášová, Marcela. Dodatek k Seznamu firemních časopisů 2003. Ostrava : Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, 2004. 15 s.

9. Výběr článků o knihovně

- Centrum Ostravy už nejspíše nezachrání nic. Britské listy, 16. 6. 2004. Dostupné na: <http://www.blisty.cz>.
- Dohnalová, Helena, Bednářová, Šárka. Vítězný návrh pro knihovnu. Televize ČT 1, Report, 19. 10. 2004. Dostupné na: <http://www.anopress.cz>.
- Filip, Ota. Vážení a milí... Protimluv, 2004, roč. 3, č. 2, s. 11.
- Kijonka, Radim. Architekti chtějí pořádnou soutěž. Právo, 2004, roč. 14, č. 84, s. 12.
- Kotrba, Štěpán. Moravskoslezský kraj se umoudřil a specifikoval zadání pro Moravskoslezskou vědeckou knihovnu v Ostravě. Britské listy, 8. 7. 2004. Dostupné na: <http://www.blisty.cz>.
- Křest publikace o Karviné. Moravskoslezský deník, 2004, roč. 4, č. 31, s. 9.
- Lukša, Radek. Půjčené knížky obratem zpeněžoval. Blesk, 2004, roč. 13, č. 168, s. 4.
- Mech, Jan. Knihovna – kromě toho, že se tam půjčují knížky – je místem setkávání občanů. Britské listy, 16. 6. 2004. Dostupné na: <http://www.blisty.cz>.
- Mech, Jan. Moravskoslezská vědecká knihovna. Protimluv, 2004, roč. 3, č. 2, s. 6 - 8.
- Na stavbu vědecké knihovny chce kraj získat peníze z EU. Moravskoslezský deník, 2004, roč. 4, č. 55, s. 9.
- Perdoch, Jaroslav. Zloději kradou drahé encyklopedie i vzácné nenahraditelné publikace. Moravskoslezský deník, 2004, roč. 4, č. 198, s. 1.
- Prchalová, Lea. Budoucnost Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě. Bulletin SKIP, 2004, roč. 13, č. 4, s. 22 – 23.
- Sedlecký, Jaroslav. Zaps. Mech, Jan. Knihovna je obrovský sklad. Britské listy, 16. 6. 2004. Dostupné na: <http://www.blisty.cz>.
- Sedlecký, Jaroslav. Zaps. Jan Mech. Knihovna je ohromný sklad. Protimluv, 2004, roč. 3, č. 2, s. 8.
- Strakoš, Martin. K soutěži na novostavbu vědecké knihovny v Ostravě. Protimluv, 2004, roč. 3, č. 2, s. 9 - 10.
- Strakoš, Martin. Soutěž na novostavbu vědecké knihovny? Architekt, 2004, č. 6, s. 56.
- Stypková, Marie, Buršíková, Alexandra. Knihovna má již svou podobu, výstavba zkomplikuje parkování. Moravskoslezský deník, 2004, roč. 4, č. 262, s. 9.
- Tomica, Libor. Projekt na budoucí schránku vědění. Haló noviny, 2004, roč. 14, č. 263, s. 8.
- Vychází kulturní revue Protimluv. Mladá fronta Dnes, 2004, roč. 15, č. 163, s. 9.
- Výstava architektonických návrhů na podobu ostravské vědecké knihovny. Moravskoslezský deník, 2004, roč. 4, č. 255, s. 11.

10. Členství knihovny, účast v poradních orgánech

10.1. Členství knihovny

MSVK je členkou Sdružení knihoven ČR (SDRUK), členkou Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP), Virtuální polytechnické knihovny (VPK), Asociace evropských vědeckých knihoven LIBER.

10.2. Účast odborníků MSVK v poradních orgánech

- Ústřední knihovnická rada ČR - předsednictvo (Ing. Prchalová)
- Rada Sdružení knihoven ČR (Ing. Prchalová)
- Rada pro katalogizační politiku (PhDr. Hrazdil)
- Pracovní skupina pro jmenné zpracování knih (pí Holbergová)
- Pracovní skupina pro elektronické zdroje (pí Holbergová)
- Pracovní skupina pro kartografické dokumenty (pí Holbergová)
- Pracovní skupina pro seriály (pí Skibová)
- Pracovní skupina pro věcné zpracování (PhDr. Hrazdil)
- Pracovní skupina pro Souborný katalog ČR (PhDr. Hrazdil, Ing. Tošenovská)
- SKIP - sekce vzdělávání - výukové centrum pro další vzdělávání knihovníků (Mgr. Švrčinová)
- Český komitét Modrý štít (PhDr. Slaninová)
- Sekce pro bibliografii při SDRUK ČR (PhDr. Hrazdilová)
- Pracovní skupina zpracovatelů kooperativní národní bibliografie (PhDr. Hrazdilová)
- Komise vedoucích pracovníků bibliografických a rešeršních oddělení vědeckých, technických a specializovaných knihoven (PhDr. Svozilová)
- Organizační výbor Sdružení uživatelů T Series (Ing. Tošenovská)
- Komise pro služby při Národní knihovně ČR (pí Stratilíková)

11. Vnější vztahy

V rámci Března měsíce internetu a Týdne knihoven byly zpracovány dotazníky pro NK ČR a následně byla provedena propagace v MSVK (www, letáky, nástěnky). Kromě již tradiční nabídky individuálního proškolení k vyhledávání ve vzdálených elektronických zdrojích proběhla kampaň na Ekonomické fakultě VŠB-TUO s cílem rozšířit povědomí o nových ekonomických databázích přístupných v MSVK.

V regionálních a odborných celostátních periodikách byly publikovány články o nových službách, regionálních funkcích a akcích knihovny (Moravskoslezský kraj, Moravskoslezský deník, IKAROS, Knihovnický zpravodaj Vysočina). Problematika výstavby knihovny byla opakovaně předmětem televizního zpravodajství i rozhlasového vysílání.

Pro větší propagaci počítače pro nevidomé slabozraké byl zpracován informační leták, který byl rozdáván do ordinací očních lékařů.

Realizace minivýstavek nové literatury ve vstupní chodbě knihovny zdaleka nenahrazovala chybějící volný výběr, přesto však alespoň částečně obohatila informaci o přírůstcích knihovního fondu, které jsou měsíčně zveřejňovány na webových stránkách. Celkem i s rozsáhlejšími pravidelnými výstavami firemní literatury mohli uživatelé knihovny shlédnout 30 výstavek s 5.720 exempláři.

12. Organizace a řízení MSVK

Jako obvykle velmi svižný závěr roku byl obohacen o přípravu nového platového ohodnocení pracovníků v souvislosti se změnou legislativy. Z iniciativy MSVK byl připraven podklad k chystané novele Katalogu prací pro Ministerstvo práce a sociálních věcí, který byl poskytnut k diskusi ředitelům krajských knihoven na celostátní poradě konané v říjnu v Ostravě a poté byl dalšími 10 krajskými knihovnami podpořen. Podstatou navrhovaných změn bylo doplnění aktivit vykonávaných krajskou knihovnou, které nebyly v Katalogu dosud zahrnuty, a u činností již zařazených byla doplňována krajská úroveň poskytování služeb.

Plnění úkolů knihovny bylo vyhodnocováno čtvrtletně s využitím statistických ukazatelů výkonnosti oddělení a průběžně dle povahy řešených úkolů na poradách vedoucích oddělení i individuálně. V roce 2004 proběhlo 10 běžných porad vedoucích oddělení a 2 mimořádné, z nichž první byla věnována novostavbě MSVK a druhá problematice meziknihovnických služeb a související fakturaci těchto služeb.

Číselný plán výkonů knihovny byl splněn s výjimkou ukazatele cirkulace seriálů na OSC, kde činí plnění 99 %. Jednoprocentní neplnění bylo způsobeno opožděným vydáním periodik a chybějící čísla byla zahrnuta do první lednové zásilky roku 2005.

Dle pokynů zřizovatele byly pravidelně zpracovávány účetní výkazy a proveden roční rozbor odborných i ekonomických aktivit. Pro potřeby ČSÚ byly připraveny obvyklé výkazy, zejména Roční výkaz o knihovně za rok 2003. Vyhodnocená data byla včetně komentáře publikována ve Zprávě o činnosti Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě za rok 2003 a ve Výroční zprávě 2003.

13. Personální situace, vzdělávání zaměstnanců

V MSVK pracovalo 8 oddělení se 69 osobami, resp. s 66 přepočtenými úvazky. (Ve skladu knihovního fondu sloužily 3 civilní služby.)

Rok 2004 přinesl v poměrech MSVK nezvyklá střídání. Ve čtyřech případech došlo ke změně či chystané změně vedoucích oddělení – OAK, OSC, OSF, OSK. Na bibliografickém oddělení následovaly 3 odchody odborných pracovníků a v důsledku zmíněných i dalších důvodů byla přeobsazena místa v poradně, půjčovně periodik, registraci čtenářů a půjčovně. Intenzivní zaškolování nových knihovnic a časté záaskoky na pracovištích našťastí díky všeobecné snaze o zachování kvality služeb nepoznaly výkony knihovny.

Jedna knihovnice pokračovala a jedna nastoupila na magisterské studium oboru „informační studia a knihovnictví“ na Masarykově univerzitě v Brně. Zaměstnanci absolvovali 62 školení a seminářů (v rozsahu 93 člověkodnů).

13.1. Seznam pracovníků MSVK

Ředitelka

Ing. Prchalová Lea

Sekretariát

Štěpánová Eva

Oddělení akvizice knihovního fondu (OAK)

Bc. Magrlová Kateřina – vedoucí – do 5/2004

Bc. Filipová Gabriela – vedoucí – od 9/2004

Kučatá Květoslava

Nekolová Lenka

Nováková Jindra
Šindlerová Jitka – od 9/2004
Tomanová Yveta – do 7/2004
Uhlířová Sultana
Zoubková Milena

Oddělení automatizace (OA)

Ing. Tošenovská Drahomíra – vedoucí
Mgr. Vojtková Blanka
Ing. Zavilová Magda

Oddělení bibliografie (OB)

PhDr. Hrazdilová Alena – vedoucí
Bc. Badošková Martina – odchod na MD 6/2004
Bc. Adamčíková Michaela – odchod na MD 8/2004
Mgr. Bc. Oravová Monika – do 11/2004
Bc. Smékalová Dagmar – od 4/2004
Bc. Sovadinová Marcela – od 8/2004
Mgr. Pijanovská Radka – od 10/2004
PhDr. Svozilová Věra

Oddělení ekonomiky a provozu (OEP)

Ing. Kotová Květoslava – vedoucí oddělení, zástupce statutárního orgánu
Fedorová Anna – od 8/2004
Fischerová Marie
Hošková Eliška
Karkošková Jana
Kožušníková Vlasta
Kročá Milan
Nedecká Eva
Pala Jiří
Pincová Lydie
Slípková Lydie
Spurná Miroslava
Szentiványiová Marie
Ševčíková Emilia

Oddělení služeb čtenářům (OSČ)

Stratilíková Marta – vedoucí
Antoňáková Miluše
Bambušková Helena
Báňová Judita – od 6/2004
Byloková Kateřina, DiS - od 7/2004
Bc. Filipová Gabriela – do 8/2004
Fojtíková Eva
Hučíková Petra
Mgr. Chromcová Jitka
Kleinová Danuše
Kuzníková Anna – příchod z MD 1/2004
Linhartová Romana – od 12/2004
Macháčová Lada

Mencnerová Dagmar
Mervartová Věra
Podešvová Dana
Revťáková Dagmar
Seberová Radmila
Schindlerová Eva
Slonková Irena
Svobodová Jaroslava
Špoková Alena
Štrimpfl Marek – od 12/2004
Štverka Bohuslav – od 12/2004
Vykoukalová Blanka – do 11/2004

Oddělení služeb knihovnám (OSK)

PhDr. Slaninová Milena – vedoucí
Bc. Šedá Marie
Mgr. Švrčinová Pavlína

Oddělení speciálních fondů (OSF)

Mgr. Grafová Kateřina – vedoucí
Mgr. Bc. Oravová Monika – vedoucí – od 12/2004
Hučíková Olga
Mgr. Sklenářová Dana
Tomášová Marcela

Oddělení zpracování knihovního fondu (OZK)

PhDr. Hrazdil Aleš – vedoucí
Csabolová Světluše
Mgr. Grossmannová Jana
Holbergová Pavla
Bc. Hrušková Kateřina
Hurníková Dagmar
Bc. Kozelský Michal – od 9/2004
Kazíková Jana
Kráčmarová Marie
Skibová Naděžda
Mgr. Topiářová Marie – do 7/2004
Urbancová Irena

14. Sponzoři MSVK a dárci v roce 2004

- pan Rudolf Rubeš
- Ing. Pavel Dobranský

Dárci, kteří věnovali MSVK více než 20 knih:

- dr. Ing. Stanislav Bukovanský (153 titulů)
- Petr Lindovský (52 titulů)
- Český červený kříž (34 titulů)
- Ministerstvo životního prostředí (27 titulů)
- Moravská zemská knihovna v Brně (21 titulů)
- Ing. Miroslav Sedlák (20 titulů)

15. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V MSVK nebyla v roce 2004 podána žádost ve smyslu výše citovaného zákona.

16. Dotace, náklady, výsledek hospodaření

16.1. Výsledek hospodaření

V roce 2004 dosáhla MSVK kladného výsledku hospodaření ve výši Kč 276.786,00. Tímto výsledkem hospodaření docílila MSVK zlikvidování záporného výsledku hospodaření z předchozích účetních období, který činil k 31. 12. 2004 Kč 240.082,84.

16.2. Přijaté provozní dotace

Příspěvek na provoz činil celkem Kč v tis.	24.599
z toho:	
- provozní dotace Moravskoslezského kraje	22.073
- mimořádná dotace Moravskoslezského kraje	1.500
- příspěvky ze státního rozpočtu na projekty a regionální funkce	1.026

Tabulka č. 8: Přehled výnosů a nákladů roku 2004 v Kč

Účet - položka	Upravený rozpočet	Čerpání rozpočtu
602 – tržby z prodeje služeb	2 427 000	2 475 454,00
621 – aktivace DHM		7 500,00
644 – úroky	40 000	34 835,58
648 – zúčtování IF		70 582,00
649 – jiné ostatní výnosy	60 000	57 912,50
655 – výnosy z krátk. fin. maj.		12 325,68
691 – provozní dotace	24 599 000	24 599 000,00
Z toho: přísp. od zřizovatele	23 573 000	23 573 000,00
přísp. ze SR	1 026 000	1 026 000,00
Výnosy celkem	27 126 000	27 257 609,76
501 – spotřeba materiálu	3 755 000	4 684 460,98
Z toho: účel. prostř. ze SR	49 000	49 000,00
502 – spotřeba energie	810 000	738 816,59
511 – opravy a udržování	180 000	154 227,30
512 – cestovné	180 000	127 507,91
Z toho: účel. prostř. ze SR	10 000	10 000,00
513 – náklady na reprezentaci	10 000	18 551,43
518 – ostatní služby	2 424 000	2 278 318,01
Z toho: účel. prostř. ze SR	204 000	204 000,00
521 – mzdové náklady	12 931 000	12 354 754,00
Z toho: platy	12 866 000	12 221 873,00
z toho: účel. prostř. SR	510 000	510 000,00
OON, CS	165 000	132 881,00
z toho: účel. prostř. SR	65 000	65 000,00
524 – zákonné soc. pojištění	4 483 000	4 281 850,00
Z toho: účel. prostř. SR	178 000	178 000,00
525 – ostatní soc. pojištění	34 000	32 302,00
527 – zákonné soc. náklady	255 000	244 400,00
Z toho: účel. prostř. SR	10 000	10 000
528 – ostatní soc. náklady	100 000	124 125,30
538 – ostatní daně a poplatky	20 000	16 244,60
543 – odpis pohledávky		30,00
549 – jiné ostatní náklady	266 000	260 257,64
551 – odpisy	1 678 000	1 664 978,00
Náklady celkem	27 126 000	26 980 823,76
Výsledek hospodaření	0	276 786,00

Tabulka č. 9: Rozpis tržeb ze služeb v roce 2004

Druh poplatků	v tis. Kč
registrační	1 223
sankce za upomínky	427
cirkulace	283
rešerše	41
kopírovací práce	176
kopie norem	128
MVS	45
knihovnické kurzy	83
internet	62
ostatní	7

17. Mzdové náklady a zaměstnanci, průměrný plat**Tabulka č. 10: Čerpání mzdových prostředků**

Čerpání MP	Upravený rozpočet	Skutečnost
Celkem	12 931 000	12 354 754
z toho: platy celkem	12 766 000	12 221 873
z toho: MSVK	12 256 000	11 711 873
RF	510 000	510 000
OON celkem	165 000	132 881
z toho: MSVK	100 000	67 881
VISK 9	53 000	53 000
RF	12 000	12 000

Z účelových prostředků na regionální funkce byly hrazeny 2 pracovní úvazky.

Z účelových prostředků na projekt VISK 9 byla hrazena dohoda o pracovní činnosti.

Z prostředků OON hrazených MSVK činil podíl na civilní službu Kč 13.427, zbývající část jsou dohody o provedení práce a pracovní činnosti.

Přepočtený stav zaměstnanců v MSVK v roce 2004 činil 66 úvazků. Průměrný plat z celkových prostředků na platy, tj. včetně regionálních funkcí, činil Kč 15.432.

Tabulka č. 11: Členění zaměstnanců MSVK na knihovníky a neknihovníky, evidenční stav ve fyzických osobách k 31. 12. 2004

Vzdělání	Knihovníci	Ostatní	Celkem
Vysokoškolské	20	3	23
Vyšší odborné	1	0	1
Úplné střední	26	6	32
Střední	0	1	1
Základní a SOU	0	14	14
Celkem	47	24	71

Příloha č. 1: Statistické ukazatele činnosti MSVK v roce 2004

Popis	Roční plnění
Přírůstek knihovního fondu (k. j.)	28166
monografie, kartogr. dok., hudebniny	12703
monografie tuzemské	11489
monografie zahraniční	1065
kartografické dokumenty tuzemské	93
kartografické dokumenty zahraniční	39
hudebniny	17
seriály	2531
seriály tuzemské	2096
seriály zahraniční	435
normy	2080
patenty	4535
firemní literatura	6000
zvukové záznamy	235
audiovizuální záznamy	0
elektronické zdroje	82
smíšené dokumenty	0
Úbytek knihovního fondu (k. j.)	27117
monografie	1111
hudebniny	0
kartografické dokumenty	0
seriály	0
normy	481
patenty	20275
firemní literatura	5250
zvukové záznamy	0
audiovizuální záznamy	0
elektronické zdroje	0
smíšené dokumenty	0
Rozdíl přírůstku a úbytku knihovního fondu (k. j.)	1049
Stav knihovního fondu	942917
monografie, kartogr. dok.	486833
hudebniny	152
seriály	92350
normy	48202
patenty	275589
firemní literatura	38027
zvukové záznamy	1240
audiovizuální záznamy	82
elektronické zdroje	442
smíšené dokumenty	0
Revize knihovního fondu (k. j.)	378978
Obsahová aktualizace (k. j.)	0
Vazba knihovního fondu (k. j.)	2865
Počet docházejících seriálů (p. j.)	3750
Aktual. elektron. zdroje (p. j.)	7
Bibliografické a dokumentační záznamy	27425
Bibliografické a dokument. záznamy bez	6475

katalogizace	
Jmenná katalogizace (k. j.)	20950
monografie, kartografické dok., hudebniny	12657
seriály	2207
firemní literatura	6000
zvukové záznamy	8
audiovizuální záznamy	0
elektronické zdroje	78
smíšené dokumenty	0
Věcná katalogizace (p. j.)	15562
monografie, kartografické dok., hudebniny	8998
seriály	508
firemní literatura	6000
zvukové záznamy	8
audiovizuální záznamy	0
elektronické zdroje	48
smíšené dokumenty	0
Retrospektivní konverze záznamů	
knih (p. j.)	18400
seriálů (p. j.)	89
Požadavky na výpůjčky (p. j.)	335232
požadavky mimo MVS	331078
požadavky MVS	4154
MVS jiným knihovnám	3584
MVS z jiných knihoven	475
MMVS jiným knihovnám	78
MMVS z jiných knihoven	17
Uspokojené požadavky na výpůjčky (p. j.)	308941
uspokojené požadavky mimo MVS	305325
uspokojené požadavky MVS	3616
MVS jiným knihovnám	3181
výpůjčkou originálů	2751
kopiemi	430
MVS z jiných knihoven	369
výpůjčkou originálů	304
kopiemi	65
MMVS jiným knihovnám	51
výpůjčkou originálů	32
kopiemi	19
MMVS z jiných knihoven	15
výpůjčkou originálů	13
kopiemi	2
Výpůjčky (k. j.)	438373
prolongace (k. j.)	116617
Výpůjčky kromě MVS, MMVS (k. j.)	418784
Absenční kromě MVS (k. j.)	291774
monografie, kartografické dok., hudebniny	269894
seriály	11871
ostatní dokumenty	10009
Prezenční kromě MVS, MMVS (k. j.)	127010
monografie, kartografické dok., hudebniny	22287

seriály	39665
ostatní dokumenty	65058
Výpůjčky MVS, MMVS (k. j.)	19589
MVS - výpůjčky jiným knihovnám (k. j.)	17460
monografie, kartografické dok., hudebniny	2667
seriály	8193
z toho cirkulace	8123
ostatní dokumenty	3982
z toho cirkulace	3970
kopie	2618
MVS - výpůjčky z jiných knihoven (k. j.)	1964
monografie, kartografické dok., hudebniny	257
seriály	46
ostatní dokumenty	1
kopie	1660
MMVS - výpůjčky jiným knihovnám (k. j.)	126
MMVS - výpůjčky z jiných knihoven (k. j.)	39
Rešeršní a informační činnost, poradenství	35006
základní informace	27847
obsáhlé informace, konzultace	7118
písemná metodická doporučení, analýzy	41
rešerše	252
Uživatelé	9613
Návštěvníci	198194
návštěvníci půjčovny	163350
návštěvníci studovny	26194
návštěvníci půjčovny a studovny OSF	5329
návštěvníci OB	3143
návštěvníci OSK	178
Exkurze	27
počet účastníků	766
Výstavy	30
počet exponátů (k. j.)	5720
Vzdělávací akce	47
počet účastníků	593
vzdělávací akce pro knihovníky	41
počet účastníků	573
vzdělávací akce pro uživatele	6
počet účastníků	20
Publikace	197
bibliografie	1
rešerše	192
ostatní	4
Příspěvky do odborného tisku	19
počet stran	36
Poradní a pracovní orgány	42
počet zaměstnanců	60
Vzdělávání zaměstnanců (školení, semináře)	62

Příloha č. 2: Přehled vzdělávacích akcí oddělení služeb knihovnám v roce 2004

➤ **Kurzy počítačové gramotnosti**

Místo konání: regionální výukové centrum MSVK
Účast: 278

V průběhu roku proběhly tyto kurzy:	Počet kurzů (celkem 380 hod.):
a) Základy informačních technologií	1
b) Používání PC a správa souborů	6
c) Textový editor	6
d) Tabulkový kalkulátor	6
e) Tvorba databází	1
f) Grafické možnosti PC, způsoby a možnosti elektronické prezentace	1
g) Tvorba www stránek (nadstavba)	2
h) Služby informační sítě	3

➤ **Školení pro pracovníky školních knihoven Moravskoslezského kraje**

Téma: Základy knihovnické techniky
Termín konání: říjen (2x)
Místo konání: regionální výukové centrum MSVK
Účast: 16/10

➤ **Seminář pro vedoucí pracovníky veřejných knihoven**

Téma: Právnícké minimum
Termín konání: prosinec
Místo konání: regionální výukové centrum MSVK
Účast: 20

➤ **Kurz Mezinárodní standardy v české knihovnické praxi AACR2**

Termín konání: květen - červen
Místo konání: regionální výukové centrum MSVK
Účast: 15

➤ **Cyklus přednášek pro pracovníky veřejných a školních knihoven Moravskoslezského kraje**

Téma: Feminismus a americká literatura
Termín konání: duben
Místo konání: MěK Krnov
Účast: 23

Téma: Literatura amerického jihu
Termín konání: duben
Místo konání: MěK Nový Jičín
Účast: 23

Téma: Současná francouzská literatura
Termín konání: říjen
Místo konání: Knihovna města Ostravy
Účast: 25

Téma: Současná literatura pro děti a mládež
Termín konání: listopad
Místo konání: Knihovna města Ostravy
Účast: 61

➤ **Rekvalifikační kurz pro pracovníky knihoven a informačních institucí bez knihovnického vzdělání**

Určení: veřejné knihovny a odborné knihovny, informační střediska podniků a institucí
Účastníci: pracovníci knihoven bez odborného knihovnického vzdělání
Místo konání: regionální výukové centrum MSVK
Počet účastníků: 19
Termín konání: listopad 2003 – březen 2004

Příloha č. 3: Přehled pověřených knihoven

Město	Název knihovny	Počet obsluh. knihoven
Bruntál	Regionální knihovnické centrum	56
Brušperk	Městská knihovna	9
Dobrá	Místní knihovna	7
Frydek-Místek	Městská knihovna	29
Frydlant nad Ostravicí	Městská knihovna	6
Hnojník	Knihovna Hnojník	8
Holasovice	Místní knihovna P. Křížkovského	22
Hradec nad Moravicí	Městská knihovna	18
Karviná	Regionální knihovna	46
Nový Jičín	Městská knihovna	76
Opava	Knihovna Petra Bezruče	49
Ostrava	Knihovna města Ostravy	12
Třinec	Městská knihovna	25
Vítkov	Městská knihovna	15
Vratimov	Městská knihovna	5